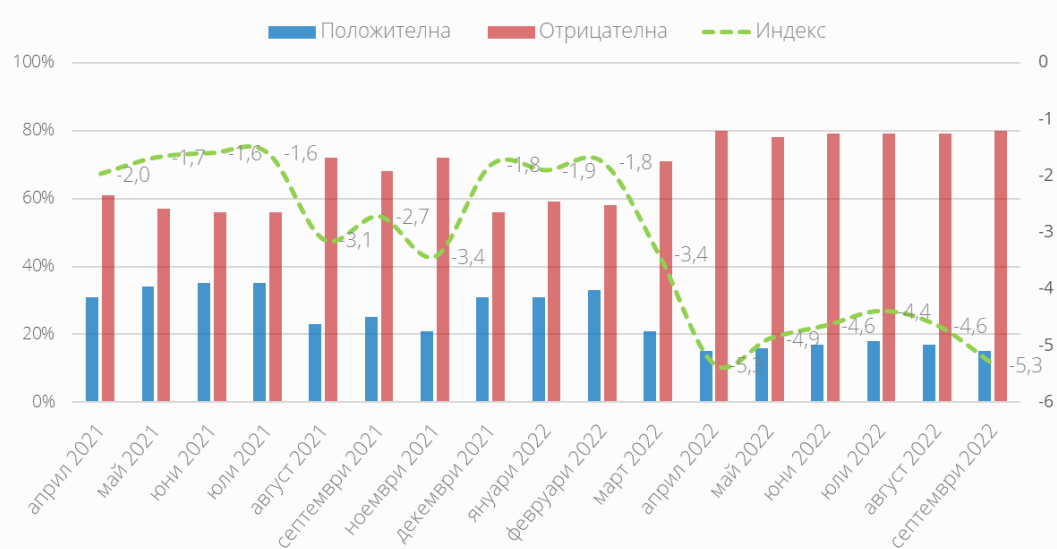

Избор между обществена трансформация и стабилност

септември 2022

Седмица преди предсрочните парламентарни избори резултатите от месечното проучване на Маркет ЛИНКС показват картина на политическа фрагментация и висока степен на тревожност в обществото, като много вероятно това ще допринесе за ниска избирателна активност. Едва 15% от гражданите споделят позитивни оценки за развитието на страната. Същото ниво беше постигнато през април, когато войната в Украйна и назряващата политическа криза в страната доведоха до идентично ниско ниво по този показател. 5 месеца по-късно ситуацията в Украйна ескалира, а в страната предстоят четвърти избори в рамките на година и половина.

Удовлетворение от развитието на страната

База: всички, 1024

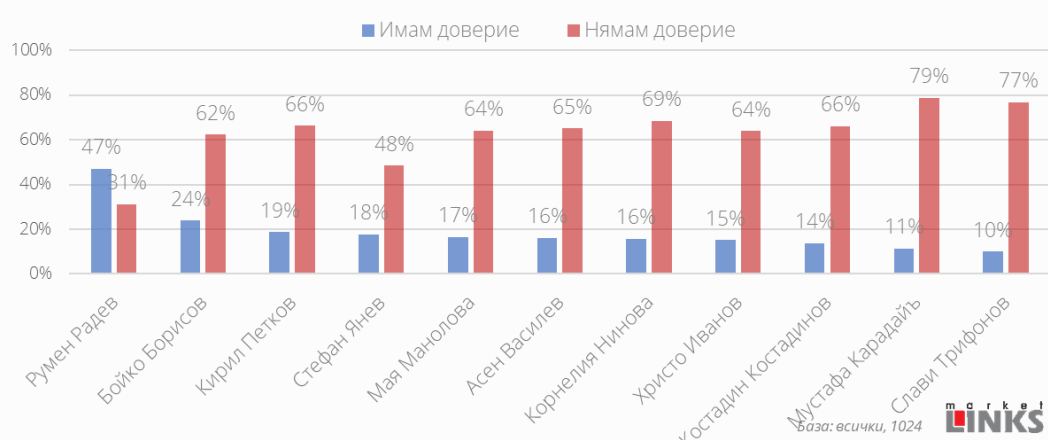
Българското общество е силно повлияно от настоящия контекст и наред с високия дял на хората, деклариращи разочарование от ситуацията, допълнително засилваните страхове в предизборната кампания ще окажат значимо въздействие върху резултатите от изборите. Ако 2021-ва беше годината на търсене на пътища за промяна на парадигмата на управлението чрез връщането към основни демократични принципи, възстановяване на институциите и на принципа на върховенство на закона, то в 2022 обществото е разколебано в следването на тази посока и отделни сегменти показват по-голяма склонност в търсене на повече стабилност за сметка на социална и политическа промяна.

Общото отношение към политическата класа, оценено на базата на доверието и недоверието в основните политически лидери, също е в ниска точка.

В първите седмици на служебното правителство президентската ангажираност с прякото управление на държавата внесе допълнително напрежение с налагането на тезата за криза или най-малкото за извънредна ситуация в енергийната сфера. В този период отчетохме и най-ниската степен на доверие в президента. С напредването на предизборната кампания действията на г-н Радев останаха на втори план и това повлия позитивно за възстановяване на доверието в него – от 43% през август до 47% през септември. Подобен е трендът и при доверието в служебния премиер и кабинет – от 19% до 23%.

Повишилият се персонален рейтинг на Бойко Борисов е едно от преките доказателства за преобладаващото търсене на сигурност и стабилност в обществото.

Доверие и недоверие в политически фигури

База: всички, 1024

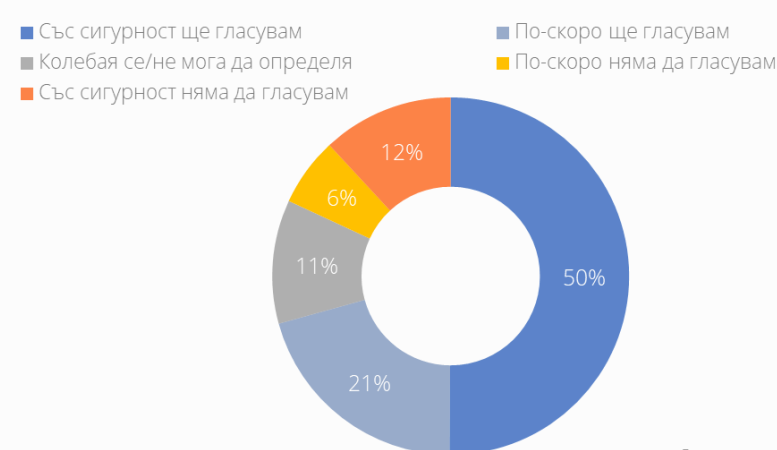
Това беше основният наратив на ГЕРБ по време на третия управленски мандат на партията, като през последната година и половина той еволюира до „ред в хаоса“, което много точно адресира нарастващото чувство за липса на предвидимост в ситуация на множество заплахи на индивидуално и групово ниво.

При повечето от останалите политически фигури отчитаме спад в сравнение с предишните месеци на наблюдение, като тук отново се налага извода, че мажоритарният елемент ще бъде с относително по-ниска тежест в кампанията и резултатите от изборите.

2021-ва показва различни модели на гражданско участие в изборите. Редовните през април бяха маркирани от висока избирателна активност в резултат на силната воля за преминаване на следващ етап на развитие. Още през юли, а по-късно и през ноември, от 50% активност нивата на ангажираност спаднаха до около 40%. В ситуация на липса на позитивна мотивация за гласуване и масова обществена политизация, можем отново да очакваме активност от около 2.7 млн. гласоподаватели, като не е изключено да се стигне и до по-ниски нива от 40%.

До подобни изводи води и наблюдението на декларираната готовност за гласуване, която показва известен ръст през последния месец, но въпреки това, в сравнителен план, тя е ниска.

Електорална мобилизация

База: всички, 1024

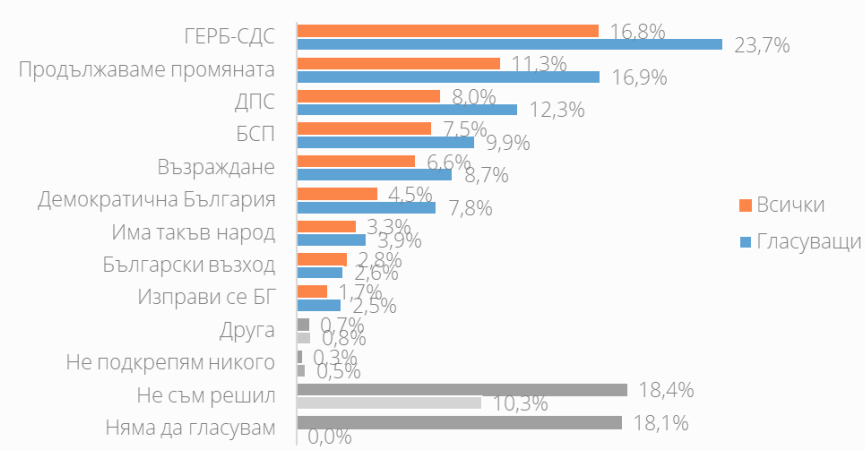
Електоралните нагласи за гласуване на изборите остават относително стабилни. Измененията в подкрепата за отделните политически сили през последните три месеца са минимални. Преднината на ГЕРБ-СДС изглежда, че гарантира лидерското място на партията. Като основен риск пред коалицията се очертава възможен спад в мобилизацията в последните дни преди изборите, поради факта, че мотивацията за подобно гласуване е по-скоро защитна и формирана в негативно натоварен контекст.

Продължаваме промяната, макар и също да изглежда с относително устойчива подкрепа, има потенциал да увеличи дела си до 2-ри октомври, приближавайки се до резултата на водача, но също така на дневен ред е и сценарий, при който обществената подкрепа за политическата сила е възможно да деградира. Основанията в подкрепа на подобна теза са в значителната волатилност на отношението към ПП започвайки от декември 2021-ва (48% позитивно), преминавайки през май 2022 (21% позитивно) и стигайки до юни и юли (27%).

Партиите в средата са с относително близки резултати и е напълно възможно да станем свидетели на размествания в деня на изборите.

Пространството около бариерата от 4% се насища допълнително с

Електорални нагласи при предсрочни избори

База: всички 1024 и гласувачи 513

LINKS

вече набралата инерция Изправи се, България. Така партиите на ръба да бъдат представени вече са три и то, в не малка степен, с припокриващи се електорални сегменти.

За поредни избори се очертава фрагментиран като брой партии, но и парламент с дълбоки партийни разделения. Най-вероятните алтернативи след изборите са дългосрочна политическа дестабилизация или надпартиен кабинет с ограничен времеви хоризонт.